

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

**BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI SINERGETIK YONDASHUV ASOSIDA
TARBIYAVIY FAOLIYATGA KORPORATIV TAYYORLASH ZARURIYATI**

Raxmonova Manzura Shokirovna

Qo'qon davlat universiteti Pedagogika kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada bo'lajak o'qituvchilarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlashda sinergetik yondashuvning nazariy-metodologik asoslari hamda korporativ tayyorlashning zaruriyati tahlil qilinadi. Ta'lim tizimida murakkab, ochiq va o'z-o'zini rivojlantiruvchi tizim sifatida qaraluvchi pedagogik jarayonning samaradorligini oshirishda sinergetik yondashuv muhim ahamiyat kasb etishi asoslab beriladi. Shuningdek, bo'lajak pedagoglarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda jamoaviylik, integratsiya va o'zaro hamkorlik tamoyillariga asoslangan korporativ tayyorlash modeli taklif etiladi.*

Kalit so'zlar: *sinergetik yondashuv, korporativ tayyorlash, tarbiyaviy faoliyat, pedagogik tizim, o'z-o'zini rivojlantirish, kasbiy kompetentlik, integratsiya, hamkorlik pedagogikasi.*

Hozirgi davr ta'lim tizimi jamiyat taraqqiyotining strategik omili sifatida qaralib, unda faoliyat yurituvchi pedagog kadrlarning kasbiy sifatleri yuqori darajada bo'lishini talab etadi. Ayniqsa, o'qituvchining tarbiyaviy faoliyati shaxs kamolotini belgilovchi muhim komponent sifatida namoyon bo'ladi. Shu bois, bo'lajak o'qituvchilarni nafaqat bilim berishga, balki tarbiyaviy jarayonni ilmiy asosda tashkil eta olishga tayyorlash pedagogika fanining dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi. An'anaviy pedagogik yondashuvlar ko'pincha chiziqli, deterministik xarakterga ega bo'lib, murakkab ijtimoiy-pedagogik jarayonlarni to'liq qamrab olish imkonini bermaydi. Bu esa yangi ilmiy yondashuvlarga ehtiyojni yuzaga keltiradi. Shu nuqtai nazardan, sinergetik yondashuv pedagogik tizimlarni chuqurroq anglash va samarali boshqarish imkonini beruvchi metodologik asos sifatida alohida ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy ta'lim tizimida o'qituvchining nafaqat bilim beruvchi, balki tarbiyaviy jarayonni samarali tashkil etuvchi shaxs sifatidagi roli keskin ortib bormoqda. Shu nuqtai nazardan, bo'lajak o'qituvchilarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlash muammosi dolzarb ilmiy-pedagogik masalalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, globallashuv, raqamli transformatsiya va ijtimoiy tizimlarning murakkablashuvi sharoitida an'anaviy yondashuvlar yetarli natija bermayapti. Bu esa yangi metodologik yondashuvlarni, xususan, sinergetik yondashuvni qo'llash zaruratini yuzaga keltiradi. Sinergetika — bu murakkab tizimlarning o'z-o'zini tashkil etish qonuniyatlarini o'rganuvchi ilmiy yo'nalish bo'lib, pedagogik jarayonni ham ochiq, dinamik va nolinear tizim sifatida ko'rib chiqadi. Sinergetik yondashuvga ko'ra, ta'lim jarayoni qat'iy boshqariladigan emas, balki o'zaro ta'sirlar, ichki resurslar va tashqi omillar asosida rivojlanadigan tizimdir.

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

Bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash jarayonida bu yondashuv quyidagi jihatlar bilan namoyon bo'ladi:

- pedagogik jarayonning ko'p omillilik xususiyatini hisobga olish;
- talabaning shaxsiy rivojlanishini o'z-o'zini tashkil etuvchi tizim sifatida qo'llab-quvvatlash;
- noan'anaviy, ijodiy va moslashuvchan pedagogik faoliyatni shakllantirish.

Shu bois, sinergetik yondashuv bo'lajak pedagoglarda mustaqil fikrlash, vaziyatga mos qaror qabul qilish va tarbiyaviy jarayonni kompleks boshqarish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Korporativ tayyorlashning mohiyati va ahamiyati. Korporativ tayyorlash — bu pedagoglarni jamoaviylik, hamkorlik va umumiy maqsad asosida kasbiy faoliyatga tayyorlash jarayonidir. U individual yondashuvdan farqli ravishda, o'qituvchini ijtimoiy-pedagogik tizimning faol subyekti sifatida shakllantirishga qaratilgan.

Bo'lajak o'qituvchilarni korporativ tayyorlashning zaruriyati quyidagi omillar bilan belgilanadi:

- ta'lim muassasalarida jamoaviy faoliyatning ustuvorligi;
- tarbiyaviy ishlarning kompleks va tizimli xarakteri;
- pedagoglar o'rtasida hamkorlik va tajriba almashuvining muhimligi;
- ijtimoiy buyurtma asosida raqobatbardosh kadrlar tayyorlash talabi.

Korporativ tayyorlash jarayonida talabalar quyidagi kompetensiyalarga ega bo'ladilar:

kommunikativ va ijtimoiy hamkorlik ko'nikmalari;

jamoada ishlash va liderlik qobiliyati;

muammoli vaziyatlarda samarali qaror qabul qilish;

innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash malakasi.

Sinergetik yondashuv va korporativ tayyorlash integratsiyasi

Bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlashda sinergetik yondashuv va korporativ tayyorlashni integratsiyalash pedagogik jarayon samaradorligini oshiradi. Bu integratsiya quyidagi tamoyillar asosida amalga oshiriladi:

- ochiqlik** — ta'lim tizimining tashqi muhit bilan o'zaro aloqadorligi;
- nonlinearlik** — rivojlanishning ko'p variantlilik va moslashuvchanligi;
- o'z-o'zini tashkil etish** — talabaning ichki resurslari asosida rivojlanishi;
- kooperatsiya** — jamoaviy faoliyat orqali natijaga erishish.

Mazkur integratsiya natijasida bo'lajak o'qituvchilar:

- tarbiyaviy faoliyatni tizimli va kreativ yondashuv asosida tashkil eta oladi;
- jamoaviy muhitda samarali ishlashga moslashadi;
- pedagogik jarayonda innovatsion yechimlar ishlab chiqadi.

Tarbiyaviy faoliyatga tayyorlashning amaliy mexanizmlari

Sinergetik yondashuv asosida korporativ tayyorlashni amalga oshirish uchun quyidagi amaliy mexanizmlar muhim hisoblanadi:

**ZAMONAVIY TA'LIM STRATEGIYALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**
Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2026-yil 30-aprel

1. Interaktiv o'qitish metodlaridan foydalanish (treninglar, кейс-stadiyalar, loyihaviy faoliyat);
2. Pedagogik amaliyotni jamoaviy tashkil etish;
3. Refleksiya va o'z-o'zini baholash tizimini joriy etish;
4. Raqamli ta'lim muhitidan samarali foydalanish;
5. Mentorlik va tutorlik tizimini rivojlantirish.

Xulosa qilib aytganda, bo'lajak o'qituvchilarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlashda sinergetik yondashuv asosida korporativ tayyorlash modeli zamonaviy ta'lim talablariga to'liq javob beradi. Ushbu yondashuv pedagogik jarayonning murakkabligini hisobga olgan holda, o'qituvchining kasbiy va shaxsiy rivojlanishini ta'minlaydi. Natijada, jamiyat ehtiyojlariga mos, ijodkor va raqobatbardosh pedagog kadrlar tayyorlash imkoniyati kengayadi. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, bo'lajak o'qituvchilarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlashda sinergetik yondashuv asosida korporativ tayyorlash modeli zamonaviy pedagogik ta'limning eng istiqbolli yo'nalishlaridan biridir. Ushbu yondashuv pedagogik jarayonni chuqur anglash, samarali boshqarish va innovatsion rivojlantirish imkonini beradi. Shu bilan birga, korporativ tayyorlash bo'lajak pedagoglarda jamoaviylik, hamkorlik va professional mas'uliyat kabi muhim sifatlarni shakllantiradi. Ularning uyg'unlashuvi esa tarbiyaviy faoliyatning sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Haken H. *Synergetics: Introduction and Advanced Topics*. Springer, 2004.
2. Prigogin I. *Order out of Chaos*. Bantam Books, 1984.
3. Asmolov A.G. *Psixologiya lichnosti*. Moskva, 2010.
4. Qodirov B.R. *Pedagogika nazariyasi va tarixi*. Toshkent, 2019.
5. Obidovich, Najmiddinov Fahriddin, Abdullaev Nozimjon Qodiraliyevich, and Mamadaliev Tohirjon Valijon o'g'li. "E-learning Environment to Prepare Future Teachers of Computer Science in Pedagogical Issues." *International Journal of Innovations in Engineering Research and Technology* 8.04 (2021): 81-83.
6. 7 Shokirovna, R. M. (2025). SINERGETIK YONDASHUV ASOSIDA BO 'LAJAK O 'QITUVCHILARNI TARBIYAVIY FAOLIYATIGA KORPORATIV TAYYORLASH TEXNALOGIYALARI. *TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G 'OYALAR*, 1(1), 498-500.
7. 8. Abdukarimovich, A. A. "THE EFFECTIVENESS OF THE IMPLEMENTATION OF THE CORPORATE GOVERNANCE SYSTEM IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS." *INNOVATIVE DEVELOPMENT IN THE GLOBAL SCIENCE* 1.3 (2022): 120-125.